

Domnule deputat

Anul care vine este extrem de important pentru viața politică a Republicii Moldova. Societatea moldovenească continuă să se confrunte cu o criză economică și socială. Există încă riscuri asociate cu conflictul militar din Ucraina vecină, în special posibilitatea unei escalade a crizei cu refugiații din zonele de frontieră. Recent, atenția acordată conflictului transnistrean nerezolvat a devenit și mai urgentă. Pe fondul tuturor acestor lucruri, la sfârșitul anului, cetățenii Republicii Moldova vor trebui să facă un exercițiu democratic și să participe la alegerile prezidențiale.

După cum știți, președintele Maia Sandu și-a anunțat deja intenția de a candida pentru un al doilea mandat, care a stabilit contextul preelectoral pentru toate deciziile autorităților din acest an. Și tocmai în acest context șefa statului a propus organizarea unui referendum pentru aderarea la UE. Având în vedere ca fracțiunea parlamentara PAS a modificat deja legislația electorală, avem motive să credem că doamna președinte va propune combinarea referendumului cu alegerile prezidențiale. În baza celor relatate, Asociația Obștească „Platforma Moldova” vi se adresează cu acest apel.

„Platforma Moldova” și-a exprimat deja opinia cu privire la ideea unui „referendum pentru aderarea la UE”, considerând că nu are nimic în comun cu stadiul actual al negocierilor de aderare. Întrucât Republica Moldova este încă departe de a îndeplini toate cerințele și criteriile de aderare propuse de Comisia Europeană, supunerea la vot național a subiectului „aderării la UE” este în mod clar speculativă și de natură preelectorală, iar cheltuielile bugetare preconizate sunt un alt argument că această decizie nu este adecvată la această etapă. De asemenea, suntem convinși că încercările de a folosi aparatul și resursele de stat sub masca temei integrării europene vor duce la profanarea și discreditarea acestei idei în ochii locuitorilor Republicii Moldova.

În același timp, considerăm că este o bună practică să ținem consultări cu oamenii pe teme importante pentru stat. Reieșind din cele exprimate mai sus și presupunând că doamna președinte va realiza un referendum, considerăm de cuviință să ne adresăm poporului Republicii Moldova cu o problemă cu adevărat importantă pentru țară și societate.

Menționăm că, în contextul instabilității socio-economice continue din Republica Moldova și al conflictului armat din țara vecină, Guvernul Republicii Moldova duce o politică de militarizare și intensificare a cooperării militare cu NATO. Astfel, potrivit documentelor acestui bloc militar, Republica Moldova va fi una dintre gazdele celor mai mari exerciții militare ale Alianței Nord-Atlantice, Swift Response, care vor avea loc în perioada 5-24 mai în câteva țări NATO și în Moldova neutră. În această situație observăm în Moldova cheltuieli fără precedent pentru apărare, care au crescut cu aproape 70% în 2023 și vor continua să crească în 2024, ajungând la circa 2 miliarde de lei. Toate acestea nu răspund așteptărilor și

nevoilor unei societăți care susține în mod tradițional neutralitatea și o politică externă echilibrată.

Asociația „Platforma Moldova” susține aspirațiile cetățenilor Republicii Moldova de a întări neutralitatea și consideră că poziția de neparticipare la blocurile și coalițiile militare este o premisă importantă pentru dezvoltarea stabilă și prosperitatea economică a țării noastre.

„Platforma Moldova” se bazează pe înțelegerea dumneavoastră a riscurilor folosirii țării noastre ca instrument în lupta forțelor geopolitice. De asemenea, sperăm în interesul dumneavoastră pentru a afla părerea oamenilor cu privire la problema statutului neutru al Republicii Moldova. Suntem încrezători că vocea poporului va pune capăt speculațiilor unora dintre liderii țării și încercărilor acestora de a pune în pericol viața pașnică și siguranța cetățenilor moldoveni.

Pe baza acestui fapt, apelăm la dumneavoastră ca subiect de drept care are posibilitatea de a sprijini inițiativa unui referendum național. Dacă doamna Maia Sandu va insista în campania prezidențială asupra unui „referendum pentru aderarea la UE”, vă îndemnăm să luați în considerare argumentele pe care le-am exprimat, să evaluați în mod obiectiv riscurile abordării populiste a doamnei președinte și să semnați o inițiativă legislativă pentru a prezenta următoarele subiect pentru referendumul național:

„Sunteți pentru ca Republica Moldova să adere la blocuri politico-militare/ alianțe/ coaliții/ acorduri comune de apărare sau operațiuni ofensive?”

Cu respect,

Președinta AO „Platforma Moldova”

IRINA VLAH

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de hotărâre privind desfășurarea referendumului republican.

Anexa:

1. Proiectul de hotărâre
2. Notă informativă

Deputați în Parlament:

Proiect

H O T Ă R Î R E

privind desfășurarea referendumului republican

Luând act de principiile constituționale potrivit cărora suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova iar cele mai importante probleme ale societății și ale statului sunt supuse referendumului,

Conștientizând necesitatea reformării și responsabilizării întregii clase politice din Republica Moldova, problemă de importanță majoră care urmează a fi consultată cu cetățenii țării,

În temeiul articolelor 2, 66 lit. b) și 75 din Constituția Republicii Moldova, precum și în temeiul art. 183, 185 și 190 din Codul electoral,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se stabilește pentru data de _____ 2024, în aceeași zi cu data desfășurării alegerilor Președintelui Republicii Moldova, desfășurarea referendumului republican consultativ.

Art.2. - Se supun referendumului următoarele întrebări de importanță majoră pentru societate:

“1. Sunteți pentru ca Republica Moldova să adere la blocuri politico-militare/ alianțe/ coaliții/ acorduri comune de apărare sau operațiuni ofensive?”

Pentru

Contra

Art.3. – Prezenta hotărâre se remite Comisiei Electorale Centrale pentru asigurarea desfășurării referendumului republican consultativ în conformitate cu [Codul electoral](#).

Art. 4. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI
NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre privind desfășurarea
referendumului republican

Voința poporului reprezintă baza puterii de stat. Potrivit prevederilor art. 2 din Legea Supremă, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

Cele mai importante probleme ale societății și ale statului, conform art. 75 din Constituție sunt supuse referendumului.

Anume Parlamentului este autoritatea responsabilă pentru declararea referendumurilor în baza art. 66 din Constituție.

Prin prezentul proiect de hotărâre se propune desfășurarea în aceeași zi cu data desfășurării alegerilor Președintelui Republicii Moldova, desfășurarea referendumului republican consultativ, la care să fie supuse consultării publice următoarele întrebarea de importanță majoră pentru societate:

1. Sunteți pentru ca Republica Moldova să adere la blocuri politico-militare/ alianțe/ coaliții/ acorduri comune de apărare sau operațiuni ofensive?

Moldova este o țară mică și ne aflăm la intersecția sferelor de influență geopolitică. Prin urmare, neutralitatea a fost întotdeauna și ar trebui să rămână una dintre valorile de bază ale statului nostru. Neutralitatea pentru noi este un factor de stabilitate, pace și independență. În condițiile confruntării geopolitice și a războiului din statul vecin, dezbaterile asupra acestei teme strategice sunt mai actuale ca niciodată.

Acest referendum ar trebui să ofere răspunsuri la întrebările reale care îi preocupă astăzi pe cetățenii Republicii Moldova. Problemele și îngrijorările reale! ȘI PRIMA dintre aceste întrebări se referă la statutul constituțional al neutralității permanente a Republicii Moldova.

Subiectele propuse spre consultare plebiscitară au fost discutate în societate, inclusiv în contradictoriu. Considerăm că pentru a ajunge la o finalitate logică astfel de întrebări de importanță majoră pentru societate urmează, în primul rând, să primească girul poporului țării după care, în dependență de rezultate să inițiem celelalte proceduri juridice pentru implementarea acestora conform normelor prevăzute în Constituție.

S-a propus organizarea referendumului în ziua desfășurării alegerilor Președintelui Republicii Moldova pentru a evita costuri financiare suplimentare. Majorarea

bugetului pentru organizarea alegerilor se va limita doar la tipărirea buletinelor suplimentare celor preconizate pentru alegeri.

Din punct de vedere legislativ, financiar și organizatoric nu există careva impedimente pentru a desfășura aceste două scrutine democratice care vor asigura deplinătatea deținerii suveranității naționale în mâinile poporului Republicii Moldova.